

Ramadan The Month of Taqwa

ረመዱን: አሊህን የመፍራት ወር

በወጣቱ ተልዕኮ(አህመድ የሱፍ)

Presented by: Youth-Mission Online Amharic Islamic Books
Publishing.

Ramadan The Month of Taqwa

ረመዱን አሏህን የመፍራት ወር

በአህመድ የሱፍ

All right reserved

© የወጣቱ ተልዕኮ

የወጣቱ ተልዕኮ አንላይን እትም 2008

ስሜን ወሎ ወልዲያ

ahmedyesuf29@gmail.com

+251927790323

<http://youth-mission.mobie.in>

ረመዱን 11 ወር ሙሉ ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን ተከትሎ ለኖረ ሰው ሁሉ ልጎም ፣ ለመልካም ሰሪዎች በረካ ሲሆን አዲስ የለውጥ ቤዛ ነው። ታዲያ የምን የምን የሚያደርገው የምግብና የመጠጥ ተአቅቦ ብቻ ሳይሆን አሏህ የከለከላቸውን ነገሮች ሁሉ በመከልከል ያዘዛቸውን ነገሮች በመታዘዝ መልካም ነገሮችን መስራት ነው። የም.....በእናንተ ላይ ተደነገገ አሏህን ትፈሩ ዘንድ(2:183)።

ይህን ላደረገ ሰው ሲሳዩ በዱንያም በአሂራም ይሰፋል፤ እንከኖቹን አስወግዶ እራሱን በኢስላም ድስጥሊን በማነፅ የለውጥ ምሳሌ መሆን ይችላል። በረመዱን ወቅት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር።

ረመዲን: አሏህን የመፍራት ወር

በአሏህ ስም እጅግ በጣም ርህራሄ እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው።

በወጣቱ ተልዕኮ (አህመድ የሱፍ)

=<({አል-ቁርአን 2:183})>=

{183} እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አሏህን ትፈሩ ዘንድ ምንም ከእናንተ በፊት በነበሩ ህዝቦች ላይ እንተደነገገው ሁሉ በእናንተም ላይ ተደነገገ።

ምስጋና ለሃያሉ አሏህ ይገባው። እናመሰግናለን ፣ እርዳታውን እንሻለን ፣ ምህተቱን እንለምናለን። ነፍሳችን ውስጥ ካለ ክፋትና ከወንጀል ስራዎቻችን ሁሉ በአሏህ እንጠበቃለን። አሏህ የመራውን ማንም አያጠምም፤ አሏህ ያጠመመውንም ማንም አይመራም። ከአሏህ ውጭ በሃቅ ሊያመልኩት የሚገባ አምላክ አለመኖሩንና ነብዩ ሙሐመድ(ሰ.ዐ.ወ) የአሏህ ባርያና መልዕክተኛ መሆናቸውን እንመሰክራለን።

ረመዲን ከአምስቱ የኢስላም ምሶሶዎች አንዱ ሲሆን በሙስሊሞች የቀናት አቆጣጠር ደግሞ ዘጠንኛው ወር ነው። ሆኖም ይህን ወር አሏህ ቀን ላይ መጻምን ግዴታ ምሽት ላይ ደግሞ የተራዊህ ሶላትን ሱና አድርጎታል። የምን ትርጉሙ መቆጠብ ሲሆን ከንጋት ጀምሮ ፀሐይ እስከምትጠልቅበት ጊዜ ድረስ ከሙስሊሞች ፣ ከመጠጣት ፣ ከግብረሰጋ ግኑኝነት ፣ ከእንቁፈንቶ ወሬ ፣ ከማጨስ ፣ ከሃራም ነገሮች ሁሉ መቆጠብ ነው።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 120

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጀነት ውስጥ ረያን ተብሎ የሚጠራ በር አለ። በትንሳኤ ቀን ያመኞች በእሱ በኩል የሚገቡ ሲሆን እነሱ እንጅ ከነሱ ውጭ ማንም አይገባም ብለዋል።

በረመዲን ወቅት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ወር በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ቀኑን አሏህን በማስታወስ በዚክር ፣ በቂርአት ፣ በመማር ፣ ምክርና ትምህርት በመስጠት ያሳልፉ የነበረ ሲሆን ሌሊቱን ደግሞ ዱአ በማድረግ ፣ እራሳችንን ወደ አሏህ በማተናነስ በቂያመለይል ፣ እርዳታውን ፣ መመሪያውንና ድሉን በመሻት ያሳልፉ ነበር።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 118

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አሏህ(ሱ.ወ.ተ) የሰው ልጅ የሚሰራው ሁሉም ስራ ለራሱ ነው ያም ሲቀር፤ ያም ለእኔ ነው። እኔ ምንዳውን እስጣለሁ። የመልካም ስራዎች ምንዳ አስር እጥፍ ነው ብሏል ብለዋል።

ረመዲን ለአሏህ ብለን የምንሰራቸውን ስራዎች የምናድስበትና የበለጠ መልካም ስራዎችን ለመስራት እራሳችንን የምናነቃቃበት አመታዊ የሰልጠና ፕሮግራም ነው። ያም እራስን መቆጣጠር ያዳብራል። እንዲሁም እራስወዳድነትን ፣ ስግብግብነትን ፣ ስስታምነትን ፣ ስንፍናን እና ሌሎች ስህተቶቻችንን ሁሉ እንድንቀርፍ ይረዳናል። ይህ የትዕግስት ወር ርሃብ ወይም ችግር ምን ማለት እንደሆነ የምናውቅበት እድል ሲሆን ለድሆች ወይም ለምስኪኖች ያለንን አመለካከት በደግነት የተሞላ እንዲሆን ያደርጋል። እንዲሁም ያም ለምቸትና ለድሎት ያለንን ውዴታ እንድንቆጣጠር ያስተምረናል።

ይሁንና እየጾምን በጣም ቢደክመን በደስታ መቋቋም ወይም መታገስ እንጅ ማማረር አይኖርብንም። እንዲሁ በተራዊህ ሶላት ወቅት ድካም ቢሰማን ይህንንም በፅናት ልንቋቋመው ይገባል።

እዚህ ላይ ልብ ልንለው (ልናስተውለው) የሚገባ ነገር ቢኖር የጾም አላማው ሰዎችን ማስቸገር ወይም በእነሱ ላይ ጉዳት ማድረስ ወይም ደግሞ የማይቋቋሙትን ሽህም መጫን ሳይሆን ለሃያሉ አሏህ ትዕዛዛት እምቢተኝነትን የምናሳይባቸው ወንጀሎች ወይም ፈተናዎች ከቁጥጥራችን ውጭ እንዳይሆኑ ወይም ደግሞ እኛ የሰው ልጆች የስሜታችን ባሪያ እንዳንሆን ወሰጢያን (መካከለኛነትን) እና መንፈሳዊ ስርአት የምንማርበት ፣ የአሏህን ረሀማ በማግኘት ወደ ቀጥተኛው ጎዳና ዳግም የምንመለስበት ስለሆነ ነው። እውነተኛ የአሏህ ባሪያ ለመሆን ባህሪያችን እና መንፈሳዊ ስርአታችን በሽሪክ ከተገለፀው ጋር ሊገጥም ይገባል። ሆኖም ጾም ለባህሪ ፣ ለሰብዕናና ለመንፈሳዊ ስልጠና እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ መሰረት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዷን ወር በጀመረ ጊዜ የእዝነት በሮች (የጀነት በሮች) ይከፈታሉ። የጀሃሐነም በሮች ይቆላፋሉ፤ ሽይጧኖችም ይታሰራሉ ብለዋል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጾም ጋሻ ነው (ከሃራም ነገሮች፤ ከወንጀሎች መጠበቂያ ነው)። እናም ጾመኛ ሰው ከሚስቱ ጋር ያለውን የወሲብ ግንኙነት ፣ ንትርክንና ጭቅጭቅን ያስወግድ። የሆነ ሰው ቢጣላው ወይም ቢሰድበው ጾመኛ ነኝ ይበል። ነፍሴ በእጁ በሆነችው ይሁንብኝ ከአሏህ ዘንድ የሚጾም ሰው አፍ ሽታ ከሚስክ ሽታ በላይ የተወደደ ነው። የሚጾም ሰው ሁለት የደስታ ጊዜያቶች አሉት። አንደኛው ጾሙን በፈታ ጊዜ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ጌታውን በሚገናኝ ጊዜ ነው። እናም በመጾሙ ምክኒያት ይደስታል ብለዋል።

ሰዎች ከረመዲን ውጭ ባሉ ወራቶች የሚፈፀሟቸውን መጥፎ ነገሮች በዚህ ወር አመፀኛው ሸይጢን እንዳይቀሰቅሰባቸው ተጠፍሮ ይታሰራል። ታዲያ እዚህ ላይ ሸይጢን ተጠፍሮ ከታሰረ ለምን መጥፎ ነገሮች ወይም ወንጀሎች ይፈፀማሉ የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። መልሱም መጥፎ ነገር በአመፀኛው ሸይጢን ምክኒያት ብቻ የሚፈጠር አይደለም። ሰዎች ለአስራ አንድ ወር ለሸይጢን ፣ ለስሜታቸው እና ለምኞታቸው ታዛዦች ሆነው ኑረዋል። ሆኖም ሸይጢን ቢታሰርም ያመኛው ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን በኢማን በተቅዋ እስካለገማቸው ድረስ መጥፎ ስራዎችን መስራቱ አይቀሬ ነው። ስለዚህ መጥፎ ነገር ሁሌም በረመዲን ውስጥም ሆነ ከረመዲን ውጭ ይፈፀማል።

ይህ ወደ አሷ ፍራቻ የሚያደርስ መንገድ ነው። በቁርአን ውስጥ መገም በእኛ ላይ የተደነገገው ተቅዋ (የአሷ ፍራቻ) ይኖረን ዘንድ እንደሆነ ተገልጻል። በእርግጥ ይህ ተቅዋ በረመዲን ወቅት በእያንዳንዱ ሙስሊም ላይ ይጎለብታል። ዋናው ነገር ግን በዚህ ወር ያገኘነውን መንፈስና ትምህርት አመቱን ሙሉ እኛ ጋር እንዲቆይ ለማድረግ መጣር ነው። ሁላችንም ይህ ስሜት ወይም መንፈስ ከረመዲን ውጭ ባለው ህይወታችንም እኛ ጋር እንዲኖር መጣርና መታገል ይኖርብናል። በእርግጥም ትልቁ የረመዲን ግብና ፈተና ይህ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በአሷ መንገድ ለሚገም ማንኛውም የአሷ ባሪያ በዚህ ቀን ምክኒያት አሷ ፊቱን ሰባ አመት የሚያክል እርቀት ያህል ከጀሃንም እሳት ያርቅለታል ብለዋል።

ይህ የምግብና የደም ባንቧን ያጠባል። እነሱም የሸይጢን በዮች እንደሆኑ ይታወቃል። ይሁንና ይህም በጥጋባችን የሚፈፀም ወንጀልን ፣ ስጋዊ ስሜትንና ሃሳብን ፣ የእንቢተኝነትንና የትዕቢተኝነት ስሜት ያደክማል።

ጾም አካላዊ ጤናን ይጨምራል። ቆሻሻን ወይም የተመረዙ ነገሮችን ከአካላችን በማስወገድ ሆድን ያቀላል ፣ ደም ያጠራል ፣ የልብ አሰራርን የተስተካከለ ያደርጋል ፣ መንፈስን ያድሳል ፣ ስብዕናን ይቀርጻል። በጾምን ጊዜ ነፍሳችን የተነሳሳች ትሁት ትሆናለች፤ ስጋዊ ስሜታችንም ይወገዳል። ከሁሉም በላይ ደግሞ ጾም ለአሊህ ትዕዛዝ ያለንን ታዛዥነት እና ባርነት የምናሳይበት እንደመሆኑ መጠን ትልቅ ምንዳ አለው።

በሽዕባን ወር መጾም

የአካላችንን እና የመንፈሳችንን ጥንካሬ ጠብቀን ከዚህ ከተባረከ ወር እናተርፍ ዘንድ ከረመዲን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን እንዳንጾም ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ነግረውናል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁም ከረመዲን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን መጾም አይኖርበትም። (ነዋፊል) ጾሙ ከቀኑ ጋር ከገጠመለት ያን ቀን መጾም ይችላል ብለዋል።

በሽዕባን ወር የቻልነውን ያክል ለመጾም መሞከር ይኖርብናል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሱሃቦቻቸው አንዱን ሽዕባን መካከለኛው ላይ ትጾማለህን? ብለው ጠየቁት። ሰሃባውም አልጾምም ሲል መለሰላቸው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ካልጾምክ ለሁለት ቀን ያህል ፁም ማለታቸው በሰኪህ ሙሊም ተዘግቧል።

የረመዲን ጾም እራስን ግልፅ ከሆነው ከአካላዊ ስሜት ፣ ከምግብ ፣ ከመጠጥ ፣ ከግብረሰጋ ግኑኝነት መቆጠብ ብቻ ሳይሆን አካላችንን እና መንፈሳችንን ከመጥፎ

ነገሮች ሁሉ መቆጠብ መቻል ነው። ህሊናችንን ከመጥፎ ሃሳቦች በመጠበቅ ፣ እጃችን የማይገባትን ወይም መጥፎ ነገር ባለመውሰድና ባለመንካት ፣ በአፍንጫችን ያልተፈቀዱ ነገሮችን ባለማሸተት ፣ በእግራችን ወንጀል የሚፈጸምባቸው ቦታዎች ባለመሄድ ፣ በአይናችን የተከለከሉ ነገሮችን ባለመመልከት ፣ በምላሳችን ውሸት ፣ ሃሜት ፣ ሰድብ ከመናገር ፣ ነገር ከማዋሰድ ፣ ሌሎችን ከመዘለፍ ፣ ከመራገም ፣ ከመጥፎ ንግግር ፣ ከእንቅፈንቶ ወሬ ፣ በውሸት ነገር ላይ ተመርኩዞ ከመማል ልንቆጠብ ፣ በጆሯችን የአሉቧልታ ወይም የእንቅፈንቶ ወሬ ፣ ሙዚቃ ፣ የብልግና ንግግሮችን ባለማድመጥ ፣ ልባችንን ለዚች ብልጭልጭ ቀሳዊ አለም ያላትን ውዴታ በመግታትና በውስጧ ያሉ የሐሰት እምነቶችንና ፍልስፍናዎችን ውድቅ በድረግ ፣ ኒያችንን በማጥራት ሙሉ የአካል ክፍላችንን ልናያማቸው ግድ ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው መስሊም ብሎ ማለት ሙስሊሞችን በምላሱና በእጁ ከመጉዳት የራቀ ነው። ሙሐጅር (ስደተኛ) ብሎ ማለት ደግሞ አሏህ የከለከለውን ነገር ሁሉ የተወ(የተከለከለ) ነው ብለዋል።

በሌላ ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ትርፍ ንግግርና መጥፎ ስራን ያልተወ ሰው አሏህ ምግብና መጠጥ መተውን አይፈልግም ብለዋል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አካል ውስጥ አንዲት ቁራጭ ስጋ አለች እሷ ከተስተካከለች ሙሉ አካል ይስተካከላል። ነገርግን እሷ ከተበላሸች ሙሉ አካል ይበላሻል። እሷም ልብ ናት ብለዋል።

ያመኛ የሙዕመን ልብ ከኩራት ፣ ከራስ ወዳድነት ፣ ከቅናት የተቆጠበች ናት። ምክኒያቱም ቅናት ፣ እራስወዳድነት ፣ ኩራት መልካም ስራን ያበላሻልና። አሏህ በቁርኑ ስለ ቅናት እንዲህ ይላል፡-

=<({አል-ቁርአን 4:54})>=

{54} አሏህ ከችሮታው በሰጣቸው ነገር ላይ ይመቀኛሉን?

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው እሳት እንጨትን እንደሚበላው ሁሉ ቅናትም መልካም ስራን ይበላል ብለዋል።

የጾም መንፈስን የሚቃረኑ ነገሮችን እናስወግድ

=<({አል-ቁርአን 7:31})>=

{31} ብሉ ጠጡም፤ አታባከኑም። በእርግጥ! አሏህ አባካኞችን አይወድምና።

አንዳንዶቻችን ለረመዲን የሚሆን ምግብ በያይነቱ በብዛት በማዘጋጀት ገንዘባችንን እናባከናለን። ያዘጋጀነውን ምግብ ሳንበላው ትንሽ በልተን የተረፈውን እንጥላለን። አባካኝነት በኢስላም የተጠላ ነው። አሏህ አባካኞችን አይወድም። እንዳይርበንን እና እንዳይጠማን ብለን ብዙ መመገብ የጾም አላማን ያጠፋብናል።

አብዛሃኛዎቻችን ደግሞ የጾም ጊዜያችንን በእንቅልፍ እናሳልፋለን። በዚህም ምክኒያት ያልጾምን ሁሉ ይመስለናል። ከመራብ ከመጠማት በተጨማሪ ኢባዳ ላይ የለንምና። ቀኑን በእንቅልፍ ሌሊቱን በእንቅልፍ የምናሳልፍ ከሆነ የጾም ትርጉሙ ምን ላይ ነው። ምናልባት ቀን የተወሰነ ተኝተን ሌሊት በኢባዳ

እናሳልፋለን ልትሉ ትችላላችሁ። እስኪ ነፍስዎችን እንመርምር ምን ያህሎቻችንን ሌሊቱን በኢባዳ የምናሳልፍ? የመጋቢት ጥበብ መራብ ፣ መጠማት ፣ ከሃራም ነገሮች ሁሉ መጠበቅና ቀንና ሌሊቱን በኢባዳ መትጋት መሆኑን መዘንጋት የለብንም።

ጾም የሚያፈርሱና የማያፈርሱ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ጾምን የሚያፈርሱ የተለያዩ ነገሮች አሉ። ከነዚህም መካከል ግልፅ የሆኑት ወይም በግልፅ የተከለከሉት መብላት ፣ መጠጣት ፣ ግብረሰጋ ግኑኝነት ማድረግ ፣ ከራስ ብልት ጋር መጫወት ናቸው። ነገርግን ረስተን ብንበላ ወይም ብንጠጣ ወይም ደግሞ በድንገት ቢያስታውከን ጾማችን አይፈርስም፤ ማካካስም አይጠበቅብንም። ይህን በተመለከተ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየጾመ ያለ የሆነ ነገር ረስቶ የበላ ሰው ጾሙን ይሙላ (ይጨርስ)። እንዲበላና እንዲጠጣ ያደረገው አሏህ ነውና ብለዋል።

መድሃኒት መጠቀም በተመለከተ መድሃኒቱ በአፍ ወይም በአፍንጫ የማይወሰድና ምግብ እስካልሆነ ድረስ ከመጠቀም የሚያግደን ወይም የሚከለለልን ነገር የለም።

በረመዱን ወቅት ቁርኣን መቅራት

=<({አል-ቁርኣን 2:185})>=

{185} ረመዱን ቁርኣን ለሰው ልጆች እንደ መመሪያ፤ (በእውነትና በውሸት መካከል) መለያ እና ግልፅ መመሪያና ማስረጃ ሆኖ የወረደበት ወር ነው።

ሙሉ የረመዲን ወር ከሌሎች ኢባዳዎች ጋር ቁርአን በመቅራት ልናሳልፈው ይገባል። አሏህ በሱረቱ ሉቅማን አንቀፅ 3 ላይ እንደገለፀው ቁርአን "ለመልካም ሰሪዎች መመሪያና እዝነት ነው።" ቁርአን ህይወት ፣ ሸፈኦ ፣ ደስታ ፣ ምንዳ ፣ እዝነት ፣ መድሃኒት ፣ መለኮዊ አስተምህሮት ፣ ከህግም በላይ ህግ የሆነ ዘላለማዊ ጥበብ ነው።

በቡኻሪ በተዘገበ ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ቁርአን አንብቡ በእርግጥ በፍርዱ ቀን ሸፈኦ(አማላጅ) ይሆንላችኋልና ብለዋል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻ አመታቸው ረመዲን ውስጥ ሁለት ጊዜ አክትመዋል። እኛ ሙስሊሞችም የረሱልን(ሰ.ዐ.ወ) ፈለግ በመከተል በረመዲን ወቅት ቢያንስ አንድ ጊዜ ማክተም ይኖርብናል።

ይሁን እንጅ በአሁኑ ወቅት አብዛሃኛዎቻችን ቁርአን የምንቀራው በረመዲን ብቻ እየሆነ ነው። ይባስ ብሎ ለማክተም የሚደረግው ጥረት የተራዊህ ወይም የተሃጁድ ሶላት ላይ ነው። በተራዊህ ሶላት ለማክተም ሩጫ ነው። በእርግጥ ይህ ተግባር የቁርአን አስተህሮትን ይቃረናል። ምክኒያቱም አሏሁ አዘወጀል "ቁርአንን በዝግታ አንብብ" ብሏል (73:4)። ኢብን ከሲር ይህን የቁርአን አንቀፅ ሲያብራሩ ይህ ማለት ቁርአንን ለመረዳትና ለማስተንተን ይረዳህ ዘንድ ቀስ ብለህ ቅራ ማለት ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይቀሩ የነበረውም እንዲህ ነው ሲሉ አብራርተዋል። ሆኖም ቁርአን ስንቀራ ወይም በረመዲን ለማክተም ስንጥር ይህን የቁርአን አያ ተከትለን መሆን ይኖርበታል። የበለጠ ወደ አሏህ ለመቅረብ ስንቀራ እያስተነተን እና ተረድተነው ይሁን። ቁርአን ማንብብ የማንችል ሰዎች እያንዳንዱን ቀን በሲዲ የተቀረፀ ቁርአን ለማዳመጥ እንሞክር። ወይም ደግሞ በአፍ መፍቻ ቋንቋችን የተተረጎመ ቁርአን በማንብብ ማሳለፍ ይኖርብናል።

የተራዊህ ሰላት

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በቅን እምነትና ከአሷህ ምንዳ እንደሚያገኝበት አስቦ በቀደር ምሽት ሰላቶችን የሰገደ ያለፉ ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በዚህ ወር ተራዊህን ለመስገድ በተለይ ደግሞ በጀመሩ ለመስገድ ትልቅ ጥረት ማድረግ አለብን። ምክኒያቱም የተራዊህ ሰላት ከሌሎቹ ምሽቶች የበለጠ ልዩ ምንዳ አለውና። ተራዊህ የአካላዊና የመንፈሳዊ ስልጠና አካል ነው።

አኢሻ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈችው ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንድ ምሽት መስጊድ ውስጥ ሰገዱ፤ ሰዎችም ከሳቸው ጋር ሰገዱ በቀጣዩ ምሽትም ሰገዱ፤ ብዙ ሰዎችም ነበሩ። ከዚያ በሶስተኛው ወይም በአራተኛው ምሽት (ብዙ ሰዎች) ተሰባስቡ። ነገርግን ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) (የተራዊህ) ሰላቱን ለመምራት አልመጡላቸውም ነበር። ጠዋት ላይ እንዲህ አሉ "ስትሰሩ የነበረውን ነገር አይቻለሁ። ነገርግን ይህ ሰላት በእናንተ ላይ ግዴታ እንዳይሆንባችሁ ፈርቼ ወደ እናንተ መምጣት (ሰላት መምራቱን) ተውኩ" ብለዋል።

ልግስና በረመዲን

በቡኻሪ እንደተዘገበው ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በተፈጥሮ በጣም ለጋስ (ቸር) ሰው ነበሩ። በረመዲን ወር ከሌላው ጊዜ ይበልጥ በጣም ለጋስ ይሆኑ ነበር።

አሷህ(ሱ.ወ.ተ) ከሰጠን ነገር በረመዲን ውስጥ ሰደቃም ይሁን ዘካ ለመስጠት መሞከር ይኖርብናል። ማጣት አያሳስቦን በማንኛውም ጊዜ የሆነ ነገር ስንሰጥ አሷሁ አዘወጀል አካላዊ ፣ መንፈሳዊ ፣ ህሊናዊ ሁኔታችንን ያቀልልናል፤

ሲሳያችንንም ያሰፋልናል። ሶዲቃ ግዴታ ገንዘብ ብቻ አይደለም፤ መልካም ስራም ይሆናል። ነብዩ(ሲ.ዐ.ወ) መልካም ንግግር ሶዲቃ ነው። መጥፎ ነገር ከመንገድ ማስወገድ ሶዲቃ ነው አይደል ያሉት። ይሁን እንጅ ገንዘብ ካለን የተወሰነ ለሚገባቸው ሰዎች መስጠት ይኖርብናል። ብዙ ሙስሊሞችም ዘካቸውን በረመዲን ውስጥ ይከፍላሉ። ምክኒያቱም ምንዳው በረመዲን ውስጥ በላጭ ነውና። ሐብት ልክ እንደ ውሃ ነው። ፍሰቱን ከገደብነው ጨውጨው የሚልና የተበከለ ይሆናል። ፍሰቱን ሲቀጥል ግን ንፁህና ጣፋጭ ይሆናል።

በትርሚዘ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሲ.ዐ.ወ) ይህ የአማኞች ሲሳይ የሚጨምርበት የልግስና ወር ነው። ያመኛን የመገባ ወይም (የሚያፈጥርበትን) አንዲት ተምር ወይም አንድ ጉንጭ ውሃ የሰጠ ሰው ለወንጀሎቹ መሃርታ ያገኛል፤ ከጀሃነም እሳት ይድናል። እሱም ተመሳሳይ ምንዳ ያገኛል ብለዋል።

ያመኛን ማስፈጠር ትልቅ ምንዳ ያለው በመሆኑ ምክኒያት በብዙ ቦታዎች ማፍጠሪያ መስጊድ ውስጥ ይቀርባል። ወይም ደግሞ ሰዎችን ከቤታቸው ጠርተው ያስፈጥራሉ። አንዳንድ ሰዎች ደግሞ ከሌሎች ሙስሊም እትህ ወንድሞቻቸው ጋር የሚጋሩትን ነገር ይዘው ወደ መስጊድ ይሄዳሉ። ይህ ግንኙነት በአማኞችን መካከል ትክክለኛ ወንድማማችነትን ለመፍጠር ይረዳናል። ሆኖም ይህ አይነት ተግ ዘለቄታ ሊኖረው ይገባል።

ነብዩ(ሲ.ዐ.ወ) አንድ ሰው በሞተ ጊዜ ሁሉም ስራዎቹ ይቋረጣሉ ሶስት ስራዎቹ ሲቀሩ። ቀጣይነት ያለው ሶዲቃ ፣ ከእሱ (ሰዎች) የተጠቀሙበት እውቀትና ለእነሱ የሚጸልዩላቸው ሷሊህ ልጅ ናቸው ብለዋል።

የረመዲን ወር የሚጀምረው እንዴት ነው?

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አዲሷን ጨረቃ እስክታዩ ድረስ አትጹሙ፤ አታፍጥሩም እስክታዩት ድረስ። ነገርግን የአየር ንብረቱ ደመናማ ከሆነ (ሰአቱን) አስሉት ብለዋል።

ይህ ታላቅ ወር በኢስላም የቀን አቆጣጠር መሠረት በትክክል መጀመር ይኖርብናል። በቁርአንና በሱና ጨረቃን ተመልክተን መጾም እንዳለብን ተገልጻል። ጨረቃ ከታየች ወሩ መጀመሩ ግልፅ ይሆናል።

የረመዷን ደንቦች

በአቡዳውድ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ለመጾም ያልወሰነ (ያልነያያላሰበ) አልጾምም ብለዋል።

ለሱኹር ለመነሳት የቻልነውን ይህል መሞከር አለብን። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ጥቂት ብሉ በዚያን ጊዜ ምግብ መብላቱ በረካ አለውና ብለዋል።

ብዙዎቻችን በራሳችን ደካማነት ምክኒያት ይህን ትልቅ በረካ እናጣለን። ምግብ ባይኖር እንኳ አንድ ተምርና ውሃ መውሰድ ይኖርብናል። ከንጋት በፊት ያለው ጊዜ እንደ በርካ የሚታሰብበት ምክኒያት የሌሊቱ አንድ ሶስተኛ በመሆኑ ፣ አምላክ ወደ ታችኛው ሰማይ የሚወርድበትና ምህረቱን የሚቸርበት ጊዜ ስለሆነ ነው። ሌላው ዱአ ተቀባይነት የሚያገኝበት ልዩ ጊዜ በመሆኑ ነው።

ሱኹር ከበላን ቡኋላና ከፈጅር ሶላት በፊት የተወሰነ ትርፍ ጊዜ ሊኖረን ይገባል።

አነስ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈው ዘይድ ቢን ሳቢጥ ከነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጋር ሱኹር በላን። እናም (ነብዩ) ለሰላት ቆሙ። በሱኹርና በአዛን መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ ምን ያህል ነው ስል ጠየኳቸው። በሱኹርና በአዛን መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ 50 የቁርአን አያዎችን ለመቅራት በቂ የሆነ ነው ሲሉ መልሰዋል ብሏል።

ለማፍጠር መጣደፍ ወይም መፍጠን ይኖርብናል። ነብዩ(ሠ.ዐ.ወ) ሰዎች በቀጥተኛው መንገድ ላይ ሆነው ይቆያሉ ለማፍጠር እስከተጣደፉ ድረስ ብለዋልና።

በተምር እና በውሃ ማፍጠር ሱና ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁ በጾማችሁ ጊዜ ጾሙን በተምር ይፍታ። ምንም ካላገኘ በውሃ ያፍጥር ብለዋል።

ሲዋክ (መፋቂያ) መጠቀም ሱና ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየጾሙ ሲዋክ ይጠቀሙ ነበር። ሲዋክ በመጠቀም የአፋችንን ፣ የጥርሳችንን ፣ የድዳችንን ንፅህና ሁሌም መጠበቅ ይኖርብናል በተለይ በጾም ወቅት።

የጾመኛ ሰው ዱአ

የጾመኛ ሰው ዱአ በፍፁም ምላሽ የማያጣ ነው። ነብያችን(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው ጾመኛ ሙስሊም ከአሏህ ለለመነው ማንኛውም ነገር ከሚከተሉት ሶስት ነገሮች አንዱን ይቀበላል (ያገኛል)። የጠየቀውን ነገር በቀጥታ ያገኛል ወይም ባሰበው ነገር ፈንታ አሏህ ከመንገዱ መጥፎ ነገር ያስወግድለታል ወይም ደግሞ ለለመነው ነገር ምንዳ ለመጭው አለም ይቀመጥለታል ብለዋል።

ሰለዚህ ያለ መሰልቸት ዱክ ማድረግ በጣም ጠቃሚ ነው። እሱን በማንኛውም ጊዜ ችላ ማለት ደግሞ ትልቅ እጦት ነው። አሏህ ለኛ ደህንነትና ጥቅም የሚሆነን ነገር ይሰጠናል። ዱክችን ተቀባይነት ባያገኝ እንኳ መለስ ብለን እራሳችንን ልንመረምርና ዱክችን ተቀባይነት የሚያገኝባቸውን ሁኔታዎች ልናጤን ይገባል። በሐራም ምግብ ያሙን የሚፈታ ሰው ልክ መድሃኒትና መርዝ ቀላቅሎ እንደሚወስድ በሽተኛ ሰው ነው።

የአሏህን መሃርታ መለመን

የአሏህን መሃርታ ከምንሻባቸው ነገሮች አንዱ አሏህ ያዘዘንን ነገር መታዘዝና ከከለከለን ነገር ሁሉ መራቅ ነው። ለምሳሌ ያማችንን በትክክል በመያም ፣ ሶላታችንን በወቅቱ በመስገድ ፣ የተራዊህ ሶላት በመስገድ ፣ ላለፉት ወንጀሎቻችን ተውባ በማድረግ ነው። ቅን የሆኑ ሰዎች ከትልልቅ ወንጀሎች ከራቁ አመቱን ሙሉ የሰሯቸው ትንንሽ ወንጀሎች በረመዲን እንደሚማርላቸው ያውቃሉ። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዲን የመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት አሏህ በሙዕሚኖች ላይ እዝነቱን የሚያዘንብበት የእዝነት ጊዜ ነው። ቀጣዮቹ አስር የረመዲን ቀናት ደግሞ ሙዕሚኖች በመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት በመያማቸው ምህረት የሚያገኙበት ነው። የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ደግሞ ከጀሃነም እሳት የሚጠበቁበት (አሏህ ሰዎችን ከጀሃነም እሳት የሚያወጣበት) ነው ብለዋል። ታዲያ ይህን ወር በኢባዳ ፣ በዱክ ፣ በዚክር ፣ በስቲግፋር ማሳለፍ ይኖርብናል። ብዙ እስቲግፋር የምናደርግ ከሆነ አሏህ ከችግሮቻችን ሁሉ የምንወጣበትን በር ይከፍትልናል። እንዲሁም ከጭንቀታችን ያላቅቀናል።

ለይለቱል ቀድሮ

አሏህ በቁርአን በሱረቱል ቀድሮ አንቀፅ 3 ላይ እንዲህ ብሏል፡-

=<({አል-ቁርአን 97:3})>=

{3} ለይለቱል ቀድሮ (የቀድሮ ሌሊት) ከሽ ወራት በላይ በላጭ ናት።

በዚህ አያ ለይለቱል ቀድሮ ከሽወራቶች በላይ በላጭ እንደሆነች ተገልጻል። ታዲያ ማነው ከእኛ መካከል ይችን ሌሊት በኢባዳ በማሳለፍ የዚችን ሌሊት ሙሉ በረካዋን ለማግኘት የሚተጋ?

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊቶች ለይለቱል ቀድሮን ሻቱ (ፈልጉ) ብለዋል።

በመጨረሻዎቹ የረመዲን ምሽቶች አብዝተን ቁርአን መቅራት ፣ አሏህን ማውሳት እና ዱአ ማብዛት ይኖርብናል። ምክኒያቱም የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ሶዲቃ ወይም ዘካ የምንሰጥበት ፣ ነፍስያችንን የምንመረምርበት ፣ ዱአ አብዝተን የምናደርግበት ፣ መሃርታን የምንለምንበት ፣ ምላሽን ሙሉ የምናደርግበት ጊዜ ነውና።

በመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ጥረታችንን ወይም ኢባዳችንን እጥፍ እናደርግ ዘንድ አሏህ(ሱ.ወ.ተ) የለይለቱል ቀድሮ ቀን መቼ እንደሆነ ደብቆታል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በለይለቱል ቀድሮ አምኖበትና ከአሷ ምንዳ እንደሚያገኝ ተስፋ አድርጎ ለሶላት የቆመ ሰው ያለፉት ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊት በኢባዳ ላይ ይተጉ ነበር።

በዚህ ጊዜ ከሰዎች ጋር ያላቸውን ግኑኝነት በመገደብ ዱአቸውን ያጧጡፉ ነበር። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይህን ያደርጉ የነበረው ልባቸው የበለጠ አሷ ጋር እንዲሆንና ህሊናቸውን ከአለማዊ ጉዳይ ለማላቀቅ ነበር።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ የረመዲን የመጨረሻዎቹን አስር ቀናት መጀመሩን ተከትሎ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጠንክረው ይሰራሉ፤ ሌሊቱን ሙሉ ሶላት ይሰግዳሉ። ቤተሰባቸውንም ለሶላት ይቀሰቅሱ ነበር።

ማንኛውም አይነት አስተያየት ፣ ትችትና ነቀፌታ ካለዎት በኢሜል አድራሻዎ ahmedyesuf29@gmail.com ላይ ሊፀፍልኝ ወይም ደግሞ 251927790323 ላይ ሊደውልኝ ይችላሉ። የወጣቱ ተልዕኮ ኢስላማዊ መጣጥፎችን ለማግኘት <http://youth-mission.mobie.in> ይጎብኙ። ጀዛኩሙላህ ኸይረን ከሲረን!